

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: IKŽ 157/1994-3

3

K 82/91

12-1 1995

4. 7. 95

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Senke Klarić-Baranović kao predsjednika vijeća, te Katice Jelić, Ane Garačić, mr. Branka Zmajevića i Neve Šibl kao članova vijeća i savjetnika Zlate Lipnjak-Bosanac kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv opt. Janka Radmanovića i dr., zbog kriv. djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbama opt. Janka Radmanovića i Radisava Stojanovića podnesenim protiv presude Okružnog suda u Požegi od 25. listopada 1993. br. K-82/91, u sjednici održanoj 4. svibnja 1995. godine, saslušavši zamjenika državnog odvjetnika Republike Hrvatske Ivana Lovrića,

p r e s u d i o j e:

Odbijaju se kao neosnovane žalbe opt. Janka Radmanovića i Radisava Stojanovića i potvrđuje presuda suda prvoga stupnja.

O b r a z l o ž e n j e

U uvodu citiranom presudom suda prvoga stupnja, u odsutnosti, oglašeni su krivima opt. Janko Radmanović i Radisav Stojanović zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, pobliže opisanog u njoj izreci, te su po istom propisu osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po petnaest godina.

Protiv te presude podnijeli su žalbe optuženici po svojim braniteljima.

Opt. Janko Radmanović se žali zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, a opt. Radosav Stojanović zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni. Obojica predlažu da pobijana presuda bude ukinuta i predmet vraćen sudu prvog stupnja na ponovno suđenje ili da bude preinačena u odluci o kazni izricanjem blaže kazne.

Državni odvjetnik Republike Hrvatske, očitujući se o žalbama na temelju čl. 360. s t. 2. ZKP, predložio je da obje žalbe kao neosnovane budu odbijene.

Žalbe nisu osnovane.

Nije u pravu opt. Radosav Stojanović kada se žali zbog bitne postupovne povrede.

Iz obrazloženja ovog žalbenog razloga (str. 3. žalbe) proizlazi da se ima u vidu bitnu povredu iz čl. 354. st. 1. toč. 6. ZKP. Tvrdi se - da je u pitanju nadležnost (redovnog) suda za vođenje cjelokupnog postupka, jer su optuženici bili vojne osobe, pripadnici bivše JNA.

Ovi prigovori nisu osnovani, jer su vojni sudovi Republike Hrvatske nadležni da sude vojnim osobama koje su to u smislu čl. 3. st. 2. KZRH, a to nisu optuženici, te civilnim osobama i ratnim zarobljenicima za krivična djela navedena u čl. 6. Uredbe o organizaciji, radu i djelokrugu sudbene vlasti u slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske ("NN" br. 67/91) i čl. 3. Uredbe o izmjeni i dopuni citirane Uredbe (po kojoj je čl. 6. postao čl. 4 - "NN" br. 25/92). Među ta djela, a jer optuženici nisu učinili predmetno djelo kao ratni zarobljenici, ne spada i krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH. Dakle, optuženicima je sudio nadležan (redovni) sud.

Žalbe optuženika nisu osnovane zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a žalba opt. Stojanovića još ni zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog povrede krivičnog zakona.

Obrazloženje ove žalbene osnove, svodi se u bitnome na obrane optuženika datih prilikom istrage i ponavljaju tvrdnje i stavovi obrane izneseni u toku postupka. Tvrdi se tako - da ono što su poduzimali optuženici kao komadanti kasarne u Slavonskom Brodu, dakako, svaki od njih za sebe, uz istovremeno izvjesno terećenje onog drugoga, bilo je poduzeto samo u okviru potrebne obrane kasarne od napada Hrvatske vojske i po naredbi iz Tuzle, a gotovo da ne znaju o razaranju isključivo civilnih objekata i ranjavanju isključivo civilnog stanovništva. Oni da nisu komandirali i naređivali bilo kakvo borbeno djelovanje iz Bosanskog Broda, odakle je inače vršen napad na Slavonski Brod, a to se navodno njima pripisuje, što se posebno ističe u žalbi opt. Stojanovića. U ovoj žalbi se tvrdi i to da sud prvog stupnja nije raspravio ni utvrdio nije li ono što su optuženici poduzeli bilo opravdano vojnim potrebama, da li je bilo napada bez toga cilja, te da li je kao posljedica takvih naredbi došlo do uništenja imovine velikih razmjera, pa da je zato činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno. Osim toga, žalitelji tvrde da je umišljaj optuženika na počinjenje predmetnog krivičnog djela pogrešno utvrđen, odnosno da ne proizlazi iz provedenog postupka.

Sasvim suprotno ovakvim tvrdnjama, sud prvog stupnja je na temelju provedenog postupka, izuzetno brižljive i savjesne analize i ocjene kako optuženikovih obrana, tako i izvedenih dokaza, nedvojbeno utvrdio sve odlučne činjenice, pa tako i one koje su sa subjektivnog stanovišta žalitelja ostale sporne ili nedokazane ili nerasprikljene. U obrazloženju pobijane presude sadržani su razlozi za sva činjenična utvrđenja, koja se odnose na objektivni učin inkriminiranog djela u svim segmentima i na subjektivni odnos optuženika prema tom i takvom djelu.

Upravo su optuženici ti - koji su naređivali da se po gradu puca iz svega raspoloživog naoružanja, oglašujući se na pozive legalnih organa Republike Hrvatske na predaju kasarne. Stoga su oni bili u protupravnom napadu, pa govora o tome nema da bi se radilo o opravdanoj obrani kasarne. O tome se, zapravo, ne radi, jer se naprosto razarao grad - razarali i uništavali isključivo civilni objekti i ozljeđivalo civilno stanovništvo. Optuženici, kao pripadnici bivše JNA, ponašali su se upravo na način kako se je to inače ponašala ta armija prema brojnim hrvatskim gradovima i selima - po istom receptu - uništiti što više civilnih, a poglavito kulturnih, stambenih i crkvenih objekata.

Proizvoljna je tvrdnja da je optuženicima pripisano i ono što nisu učinili, što je razarano ili oštećeno bombardiranjem grada iz Bosanskog Broda, jer je sud prvoga stupnja u cijelosti - potpuno i pravilno - utvrdio da su uništeni ili u znatnoj mjeri oštećeni objekti, te povrijeđene osobe, sve iz činjeničnog opisa djela, posljedica borbenog djelovanja iz kasarne u kojoj su optuženici izdavali naredbe za takvo djelovanje. Već i sam pogled na popis uništenih ili u znatnoj mjeri oštećenih objekata govori o šteti velikih, u stvari vrlo velikih razmjera, a što je sud prvoga stupnja utvrdio na temelju pribavljene dokumentacije o popisu i procjeni štete, odnosno civilnih objekata u Slavonskom Brodu, nastalih isključivo borbenim djelovanjem iz odnosne kasarne.

Kada se naređuje ovakvo borbeno djelovanje na jedno naselje, jedan grad, kada se zna i vidi da se te naredbe "savjesno" izvršavaju, onda se upravo hoće, upravo je to isključivo cilj da se uništi, ošteti i povrijedi što više objekata, što više stanovništva, bez izbora, onda se umišljajno postupa. Upravo su se tako ponašali optuženici. Stoga je krajnje neosnovana tvrdnja o upitnosti direktnog umišljaja optuženika na izvršenje inkriminiranog im djela.

Konačno, sud prvog stupnja je krajnje savjesno proveo cjelokupni postupak, raspravio i utvrdio sve odlučne činjenice i za svoju presudu dao iznimno uvjerljive i logične razloge, koje u cijelosti prihvaća i ovaj Vrhovni sud, kao sud drugoga stupnja. Ovo iz razloga - što se tim razlozima i nema što dodati, a da se ne bi bespotrebno ponavljalo.

Na tako potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje, sud prvoga stupnja je ispravno primijenio krivični zakon kada je optuženike oglasio krivima zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, jer se u njihovom postupanju stječu sva bitna obilježja upravo tog krivičnoga djela.

Nije, dakle, povrijeđen ni krivični zakon na štetu optuženika.

Žalbe nisu osnovane ni zbog odluke o kazni.

Optuženici su učinili jedno od najtežih krivičnih djela, za koje se može izrći kazna zatvora u trajanju od dvadeset godina, pa kada im je prvostupanjski sud izrekao kazne zatvora u trajanju od po petnaest godina, onda je u dovoljnoj mjeri cijenio i postojeće olakšavajuće okolnosti. U svakom slučaju, izrečene kazne nisu prestroge, bez obzira na okolnosti pod kojima su optuženici počinili ovo teško krivično djelo, jer se blažom kaznom od izrečenih ne bi moglo s osnovom očekivati polučenje svrhe kažnjavanja, kako je to predviđeno u čl. 31. u svezi s čl. 4. st. 2. OKZRH.

Stoga je žalbe optuženika trebalo u cijelosti odbiti kao neosnovane i potvrditi presudu suda prvoga stupnja, na temelju čl. 374. ZKP.

U Zagrebu, 4. svibnja 1995.

Zapisničar:
Zlata Lipnjak-Bosanac, v.r.

Prdsjednik vijeća:
Senka Klarić-Baranović, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Viši administrativni referent:

